

Praktinė užduotis Nr. 1

Jaroslav Rutkovskij, Danielė Stasiūnaitė, Karolis Augustauskas (JDK)

3/18/2022

Duomenų paruošimas

Duomenų paruošimo žingsniai

1. Pasiruoškite sau paskirtus sample-key failus (apvalydami reikšmes).

Pateiktoje *sample-key* lentelėje nebuvo aptikta anotacijos, gramatikos klaidų. Stulpelių pavadinimai buvo pateikti mažosiomis raidėmis, todėl jie nebuvo koreguojami. Taip pat buvo tikrinami skaitinės informacijos režiai, tačiau visa informacija buvo pateikta korektiškai ir teisingai, todėl papildomos modifikacijos nebuvo atliekamos.

2. Nuskaitykite parsisiųstus idat failus į “RGChannelSet” tipo objektą.

Idat failų nuskaitymui buvo sėkmingai panaudota *read.metharray.exp()* funkcija iš R *minfi* bibliotekos, kuri buvo įkelta prieš atliekant duomenų valymą (R programos Preparations bloke).

```
rgSet <- read.metharray.exp(base = "biomed-data-analysis-jdk/IDATS/")
```

3. Gaukite “detection p-value” kiekvienam DNR modifikacijos įverčiui.

Detection p-value matrica kiekvienam DNR modifikacijos įverčiui gauta, naudojant *detectionP()* funkciją iš *minfi* bibliotekos.

Patikrinus, ar yra p-verčių didesnių už 0.01, tokių verčių nebuvo aptikta.

Iš *RGChannelSet* objekto išmeskite visus mėginius (stulpelius), kurie turi daugiau nei 1% “blogų” *detection p* reikšmių.

```
rgSet <- rgSet[, keep]
data <- data[keep,]
detP <- detP[, keep]
NROW(rgSet)
```

```
## [1] 1051815
```

4. Normalizuokite savo duomenis, naudojant *preprocessSWAN()*, *preprocessFunnorm()* arba *preprocessIllumina()* funkcijas iš *minfi* bibliotekos.

Duomenims normalizuoti buvo pasirinkta *preprocessFunnorm()* funkcija, nes ji buvo naudota straipsnyje aprašyto tyrimo metu. Atliekant Biomedicininės duomenų analizės užduotis yra siekiama kuo tiksliau atkartoti šiame straipsnyje aprašyto tyrimo metu atliktą statistinę gautų duomenų analizę.

```
mSetSq <- preprocessFunnorm(rgSet)
mSetRaw <- preprocessRaw(rgSet)
```

5. Išmeskite visas genomines pozicijas (eilutes), kurios turi daugiau nei 1% “blogų” *detection p* reikšmių.

```
# ensure probes are in the same order in the mSetSq and detP objects:
detP <- detP[match(featureNames(mSetSq), rownames(detP)), ]
```

```
# remove any probes that have failed in one or more samples:
keep <- rowSums(detP < 0.01) == ncol(mSetSq)
NROW(mSetSq)
table(keep)
## keep
## FALSE TRUE
## 9713 856146
mSetSq <- mSetSq[keep, ]
NROW(mSetSq)
```

6. Išmeskite genomines pozicijas (eilutes), neturinčias “CG” nukleotidų poras (CH) arba esančias šalia DNR polimorfizmų.

Genominės pozicijos, neturinčios “CG” nukleotidų poras, buvo pašalintos, pasinaudojus *dropMethylationLoci()* funkcija.

Prieš panaudojant *dropMethylationLoci()* funkciją duomenų matrica turėjo **865859** eilutes. Atlikus genominių pozicijų, neturinčių “CG” nukleotidų poras, filtravimą, buvo paliktos **862927** matricos eilutės - **2932** eilutės buvo pašalintos.

7. Pašalinkite mėginius, kurių nurodyta lytis skiriasi nuo spėjamos lyties. Straipsnyje aprašyto tyrimo metu buvo tiriamos tik moterys. Pasinaudojus *getSex()* funkcija, spėjančią žmogaus lytį, kita lytis nebuvo gauta - visiems žmonėms, kurių mėginiai buvo analizuojami, buvo nuspėta moteriška (female (F)) lytis.

```
estSex <- getSex(mSetSq, cutoff = -2)
estSex$predictedSex == 'F'
```

```
## [1] TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE
## [16] TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE
## [31] TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE
## [46] TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE
## [61] TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE
## [76] TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE
## [91] TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE
## [106] TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE TRUE
## [121] TRUE TRUE TRUE TRUE
```

8. Po duomenų paruošimo iš gauto objekto pasidarykite 3 atskirus objektus: pagrindinės modifikacijos įverčių matricos (*getBeta()*), informacijos apie pagrindinės matricos mėginius (stulpelius) (*pData()*) ir informacijos apie pagrindinės matricos pozicijas (eilutes) (*getAnnotation()*).

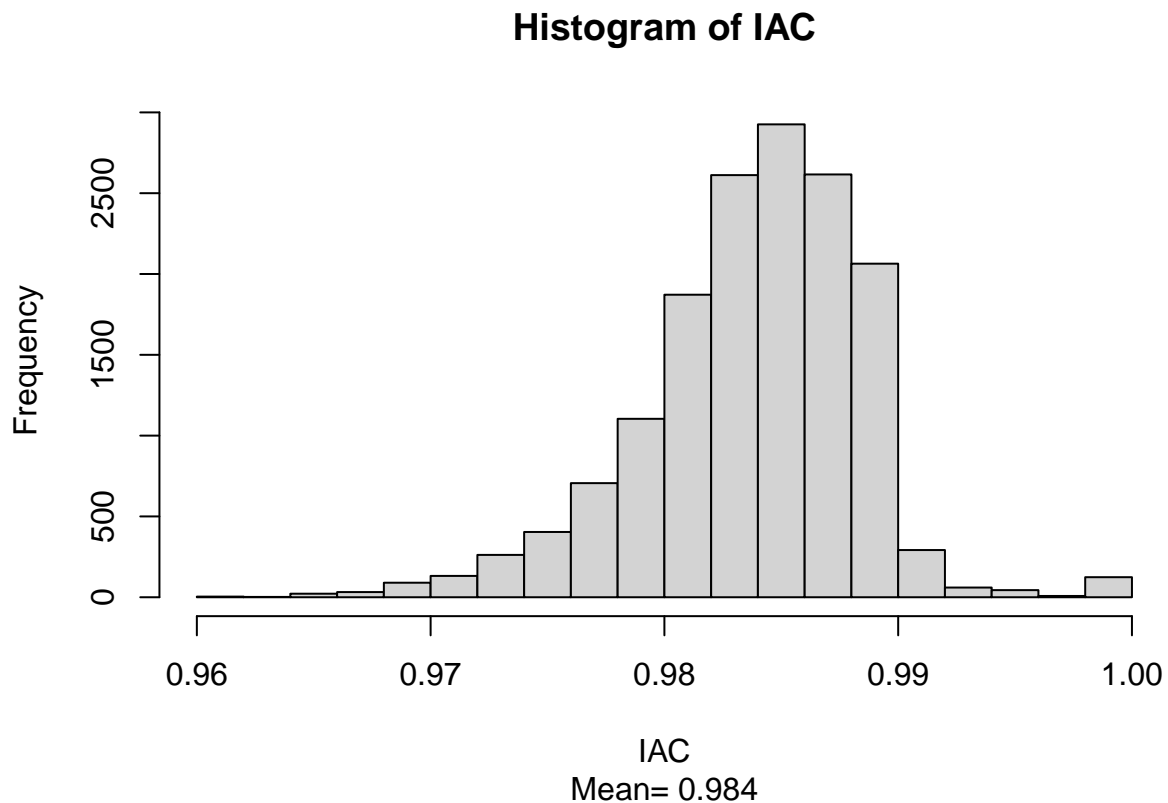
```
beta <- getBeta(mSetSq)
pData <- pData(mSetSq)
annotation <- getAnnotation(mSetSq)
save(beta, file = "beta.Rdata")
save(pData, file = "pData.Rdata")
save(annotation, file = "annotation.Rdata")
```

9. Atlikite IAC išskirčių pašalinimą.

Išskirtys pašalintos, remiantis šiame dokumente pateiktu procedūros aprašymu.

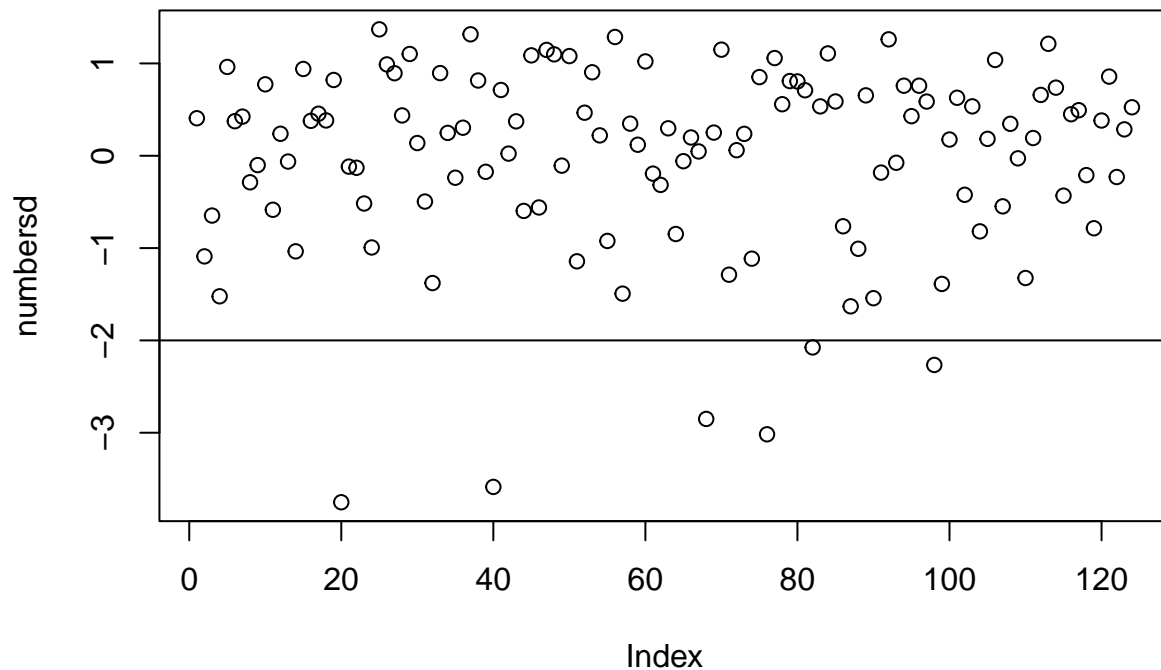
```
## load("beta.Rdata")
dat <- beta

IAC <- cor(dat, use = "p")
hist(IAC, sub = paste("Mean=", format(mean(IAC[upper.tri(IAC)]), digits = 3)))
```


Sukurtoje histogramoje galima matyti, kad prieš atliekant išskirčių šalinimą, vidutinė IAC vertė yra lygi **0.984**. Taip pat histogramoje matomos dvi “uodegos”, esančios kairėje ir dešinėje reikšmių pasiskirstymo pusėse. Tai rodo, jog tarp turimų duomenų gali būti išskirčių.

```
meanIAC <- apply(IAC, 2, mean)
sdCorr <- sd(meanIAC)
numbersd <- (meanIAC - mean(meanIAC)) / sdCorr
plot(numbersd)
abline(h = -2)
```


Tokią pačią išvadą apie išskirtis galima padaryti ir išanalizavus pateiktą sklaidos grafiką (scatter plot). Grafike galima pastebėti, jog esama 6 mėginių, esančių žemiau -2 reikšmės ribos. Pasinaudojus R komandomis buvo nustatyti šių mėginių vardai:

```
sdout = -2
outliers = dimnames(dat)[[2]][numbersd < sdout]
outliers

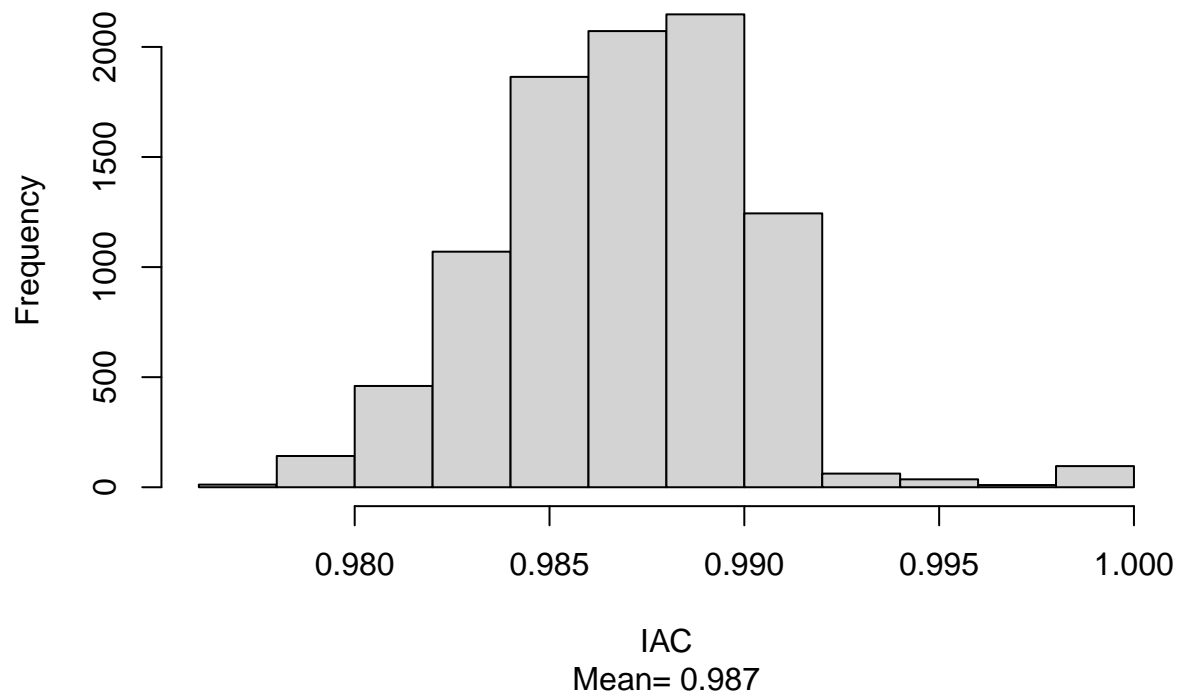
## [1] "GSM4223839_202135260006_R04C01" "GSM4223859_202135260109_R08C01"
## [3] "GSM4223887_202135260065_R03C01" "GSM4223895_202081130066_R02C01"
## [5] "GSM4223901_202081130066_R08C01" "GSM4223917_202128330197_R08C01"
```

Nustatyti mėginiai buvo pašalinti. Atlikus mėginių šalinimą toliau buvo tikrinama, ar duomenų rinkinyje liko išskirčių. Tas pats procesas buvo kartojamas tol, kol programa pateikdavo mėginių pavadinimus, kuriuose yra išskirčių.

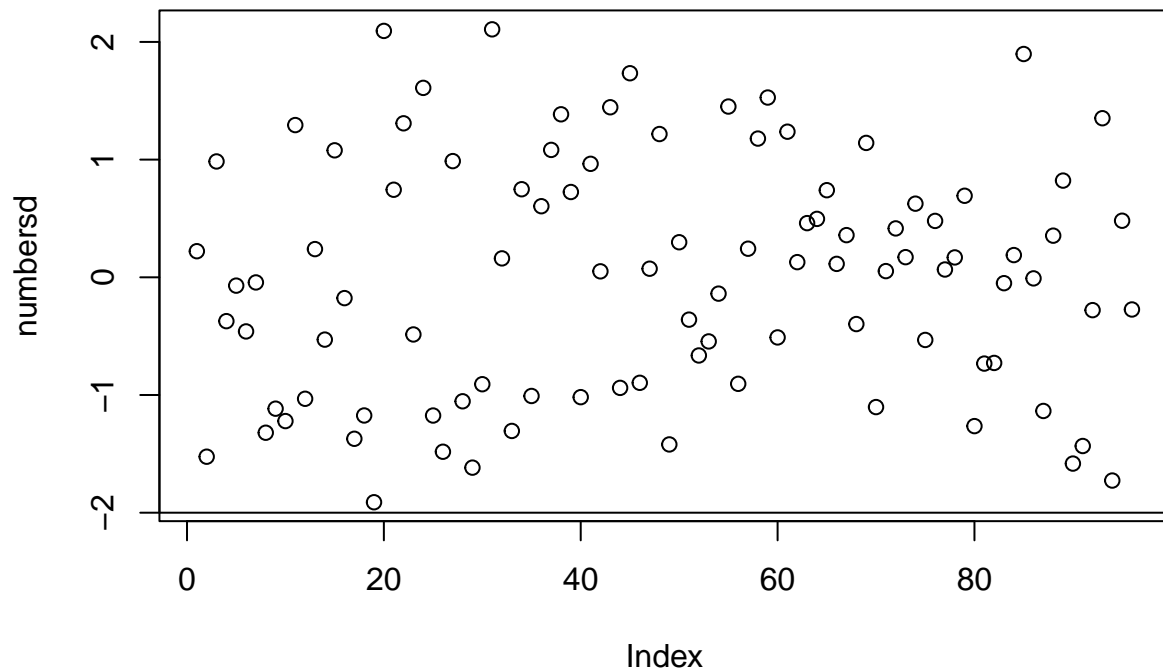
Atlikus 7 iteracijas programa nebepateikė mėginių, kuriuose yra išskirčių, pavadinimų bei sklaidos grafike nebeliko taškų, esančių žemiau -2 reikšmės ribos:

```
IAC <- cor(dat8, use = "p")
hist(IAC, sub = paste("Mean=", format(mean(IAC[upper.tri(IAC)]), digits = 3)))
```

Histogram of IAC


```
meanIAC <- apply(IAC, 2, mean)
sdCorr <- sd(meanIAC)
numbersd <- (meanIAC - mean(meanIAC)) / sdCorr
plot(numbersd)
abline(h = -2)
```


Atlikus 7 iteracijas buvo pašalinti **28** mėginiai. Duomenų rinkinyje liko **96** mėginiai, neturintys išskirčių.

10. Atlikite bent vieną kokybės kontrolės žingsnį.

```
# rm(list = ls(all.names = TRUE))

# # Įkeliami pData ir annotation objektai:
# load("pData.Rdata")
# load("annotation.Rdata")

# Nuskaitomas beta duomenų rinkinys su pašalintomis išskirtimis:
beta_clean <- readRDS("dat8.Rds")

pDatf <- as.data.frame(pData)
annotf <- as.data.frame(annotation)
beta_cleandf <- as.data.frame(beta_clean)

clean_pDat <- pDatf[(rownames(pDatf) %in% c(colnames(beta_clean))), ]
save(clean_pDat, file = "clean_pDat.Rdata")

openSea <- annotf[annotf$Relation_to_Island == "OpenSea", ]
b_openSea <- rowMeans(beta_cleandf[rownames(openSea), ])

island <- annotf[annotf$Relation_to_Island == "Island", ]
b_island <- rowMeans(beta_cleandf[rownames(island), ])

n_shore <- annotf[annotf$Relation_to_Island == "N_Shore", ]
```

```

b_n_shore <- rowMeans(beta_cleandf[rownames(n_shore), ])

s_shore <- annotf[annotf$Relation_to_Island == "S_Shore", ]
b_s_shore <- rowMeans(beta_cleandf[rownames(s_shore), ])

n_shelf <- annotf[annotf$Relation_to_Island == "N_Shelf", ]
b_n_shelf <- rowMeans(beta_cleandf[rownames(n_shelf), ])

s_shelf <- annotf[annotf$Relation_to_Island == "S_Shelf", ]
b_s_shelf <- rowMeans(beta_cleandf[rownames(s_shelf), ])

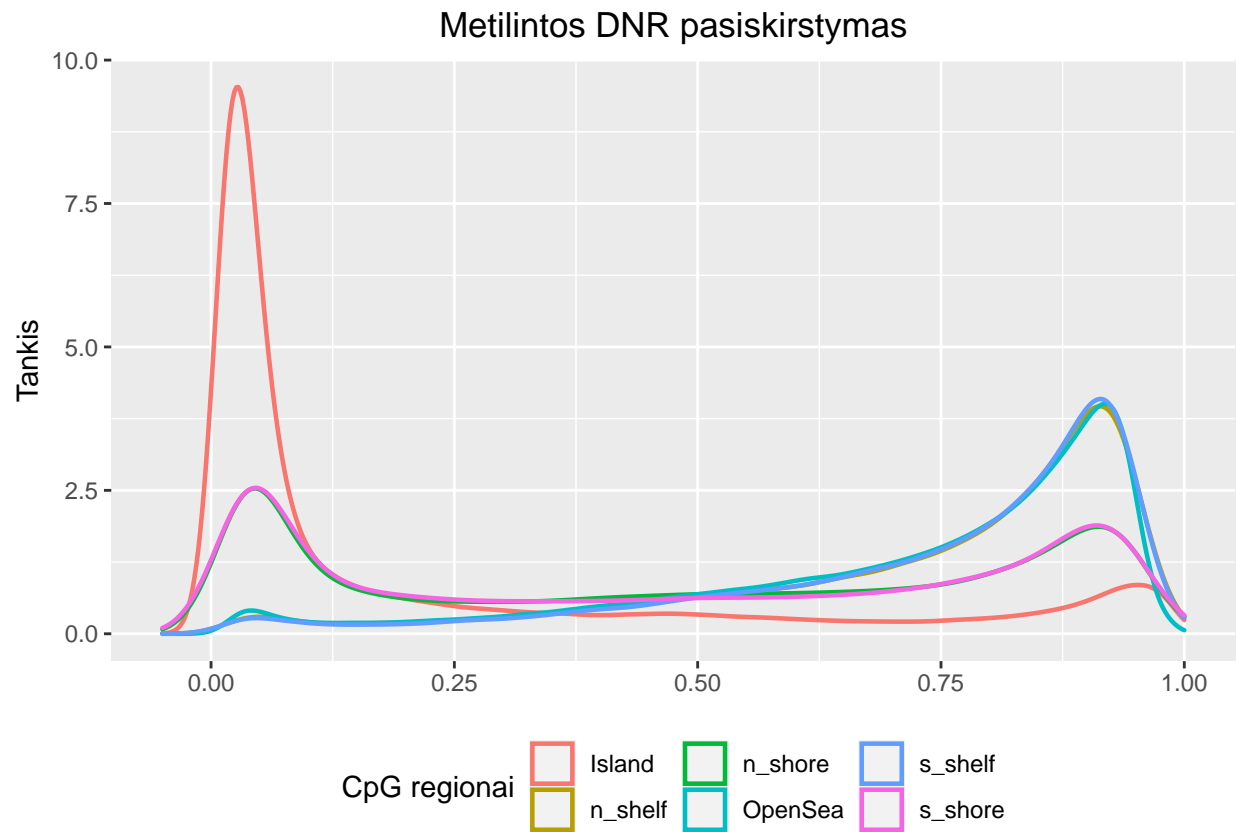
betas_by_group <- c(b_island, b_openSea, b_n_shore,
                    b_s_shore, b_n_shelf, b_s_shelf)

cpg_regions <- c(rep("Island", length(b_island)),
                 rep("OpenSea", length(b_openSea)),
                 rep("s_shore", length(b_s_shore)),
                 rep("n_shore", length(b_n_shore)),
                 rep("n_shelf", length(b_n_shelf)),
                 rep("s_shelf", length(b_s_shelf)))

df <- data.frame(betas_by_group, cpg_regions)
saveRDS(betas_by_group, file = "betas_by_group.Rds")
saveRDS(cpg_regions, file = "cpg_regions.Rds")
saveRDS(df, "df.Rds")

qc_plot <- ggplot(df, aes(x = betas_by_group, colour = cpg_regions)) +
  labs(title = "Metilintos DNR pasiskirstymas",
       x = NULL, y = "Tankis") +
  geom_density(lwd = 0.8, linetype = 1) +
  xlim(-0.05, 1) +
  theme(plot.title = element_text(hjust = 0.5)) +
  scale_colour_discrete(name = "CpG regionai")
qc_plot + theme(legend.position = "bottom")

```


11. Užsikrauname išsaugotus paruoštus duomenis.

```
# load("beta.Rdata")
# load("pData.Rdata")
# load("annotation.Rdata")
```